

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (devátého senátu)

16. dubna 2015*

„Řízení o předběžné otázce — Státní podpory — Pojem — Článek 87 odst. 1 ES — Výsady udělené bankovnímu ústavu — Společnost plnící povinnosti v oblasti veřejných služeb — Existující podpory a nové podpory — Článek 88 odst. 3 ES — Pravomoci vnitrostátního soudu“

Ve věci C-690/13,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Monomeles Efeteio Thrakis (Řecko) ze dne 18. listopadu 2013, došlým Soudnímu dvoru dne 27. prosince 2013, v řízení

Trapeza Eurobank Ergasias AE

proti

Agrotiki Trapeza tis Ellados AE (ATE),

Pavlos Sidiropoulos,

SOUDNÍ DVŮR (devátý senát),

ve složení K. Jürimäe, předsedkyně senátu, J. Malenovský (zpravodaj) a A. Prechal, soudci,

generální advokát: N. Wahl,

vedoucí soudní kanceláře: A. Calot Escobar,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za Trapeza Eurobank Ergasias AE A. Mitsibouna a E. Katsigianni, dikigoroí,
- za Agrotiki Trapeza tis Ellados AE (ATE) E. Bourtzalasem a M. Fefesem, dikigoroí,
- za řeckou vládu G. Skiani a M. Germani, jako zmocněnkyněmi,
- za Evropskou komisi L. Flynnem a I. Zervasem, jako zmocněnci,

s přihlédnutím k rozhodnutí, přijatému po vyslechnutí generálního advokáta, rozhodnout věc bez stanoviska,

* Jednací jazyk: řečtina.

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 87 odst. 1 ES a čl. 88 odst. 3 poslední věty ES.
- 2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi Trapeza Eurobank Ergasias AE (dále jen „Eurobank“) na jedné straně a Agrotiki Trapeza tis Ellados AE (ATE) (dále jen „ATE“) a P. Sidiropoulosem na straně druhé ohledně platnosti zástavního práva zřízeného bankou ATE k nemovitosti P. Sidiropoulose.

Právní rámec

Unijní právo

- 3 Článek 1 písm. b), c) a f) nařízení Rady (ES) č. 659/1999 ze dne 22. března 1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku [88 ES] (Úř. věst. L 83, s. 1; Zvl. vyd. 08/01, s. 339), stanoví:

„Pro účely tohoto nařízení se rozumí:

b) „existující podporou“:

- i) [...] všechny podpory existující v příslušných členských státech před vstupem Smlouvy v platnost, to znamená režimy podpor a jednotlivé podpory, které byly zavedeny před vstupem Smlouvy v platnost a zůstávají použitelné i po něm,

[...]

iv) podpora, která se považuje za existující podporu podle článku 15,

[...]

c) „novou podporou“ každá podpora [...], která není existující podporou, včetně změn existující podpory;

[...]

f) „protiprávní podporou“ nová podpora uskutečňovaná v rozporu s [článkem 88 ES]“.

- 4 Článek 3 tohoto nařízení stanoví:

„Podpora oznamovaná podle čl. 2 odst. 1 nesmí být uskutečněna dříve, než Komise přijme nebo se bude mít za to, že přijala, rozhodnutí schvalující tuto podporu.“

- 5 Článek 15 tohoto nařízení zní:

„1. Pravomoci Komise ve věci navrácení podpory podléhají promlčecí lhůtě deseti let.

2. Promlčecí lhůta počíná dnem, kdy je protiprávní podpora udělena příjemci buď jako jednotlivá podpora, nebo v rámci režimu podpory. [...]

3. Jakákoliv podpora, jejíž promlčecí lhůta uplynula, je považována za existující podporu.“

- 6 Článek 4 odst. 1 nařízení Komise (ES) č. 794/2004 ze dne 21. dubna 2004, kterým se provádí nařízení č. 659/1999 (Úř. věst. L 140, s. 1; Zvl. vyd. 08/04, s. 3), stanoví:

„[...] změnou stávající podpory [se] rozumí jakákoli změna kromě úprav čistě formálního či administrativního charakteru, která nemůže [které nemohou] ovlivnit hodnocení slučitelnosti opatření se společným trhem. [...]“

Řecké právo

- 7 ATE byla zřízena zákonem 4332/1929 (FEK A' 283 ze dne 16. srpna 1929). Článek 1 odst. 1 tohoto zákona stanoví:

„Zřizuje se nezávislý veřejně prospěšný bankovní ústav se sídlem v Aténách s názvem ‚[ATE]‘, jehož předmětem činnosti je poskytování všech forem zemědělského úvěru, posílení družstevního hospodaření a zlepšení podmínek zemědělské činnosti v širším slova smyslu a s tím souvisejících úkonů.“

- 8 K vyvážení značných rizik, jaká jsou s poskytnutím zemědělského úvěru spojena, byly bance ATE uděleny v článku 12 a čl. 13 odst. 1 tohoto zákona zvláštní výsady (dále jen „výsady ve věci v původním řízení“), a to mimo jiné:

- oprávnění zřizovat zástavní právo k nemovitostem svých dlužníků, ať již zemědělců nebo osob vykonávajících související činnost, bez nutnosti uzavřít s nimi smlouvu o zřízení zástavního práva,
- oprávnění dát podnět k exekuci na základě pouhé soukromoprávní listiny, například úvěrového dokumentu, která je tak sama o sobě exekuční titulem, a
- osvobození od veškerých poplatků v případě zřízení takového zástavního práva a v případě takové exekuce.

- 9 V roce 1987 byl předmět činnosti ATE rozšířen na výkon veškerých bankovních činností.

- 10 Článek 26 odst. 1 a 4 zákona 1914/1990 (FEK A' 178 ze dne 17. prosince 1990) stanoví:

„[ATE] se přemění na akciovou společnost okamžikem, kdy budou v souladu s platnými předpisy o akciových společnostech zveřejněny ve věstníku akciových společností úřední sbírky vlády její nové stanovy vypracované ve lhůtě šesti měsíců od vyhlášení tohoto zákona v souladu s předpisy o bankách zřizovaných ve formě akciových společností a schválené společným rozhodnutím ministrů financí a zemědělství.

[...]

Veškerá zvláštní ustanovení týkající se [ATE], a zejména jejich hmotněprávních a procesních výsad, osvobození daňové a jiné povahy, titulů pohledávek, zastavení jejich pohledávek a obecně jejího postavení nositele práv a povinností, zůstávají v platnosti a použijí se beze změn [...]“

Skutkový stav sporu v původním řízení a předběžné otázky

- 11 Banka ATE a P. Sidiropoulos uzavřeli v roce 2001 smlouvu o úvěru a v roce 2003 smlouvu o kontokorentním úvěru na krytí potřeb jeho zemědělského podniku. K zajištění svých pohledávek zřídila ATE po uzavření těchto smluv zástavní právo k dlužníkovu zemědělskému pozemku.
- 12 Dalším věřitelem P. Sidiropoulose byla Eurobank, banka zřízená ve formě akciové společnosti. Z tohoto titulu podala Eurobank k Eirinodikeio Dramas (soudce rozhodující o drobných nárocích v Dráma) návrh na vydání platebního rozkazu, jemuž bylo vyhověno.
- 13 Na základě tohoto platebního rozkazu dala Eurobank podnět k exekuci na zemědělský pozemek P. Sidiropoulose. V tomto exekučním řízení se přihlásili další věřitelé, mezi nimiž byla i ATE, které z důvodu jejího zástavního práva připadlo pořadí přednostního věřitele. Vzhledem k tomu, že prodejní cena pozemku byla nižší než celková výše pohledávek ATE, nebyla Eurobank zařazena na seznam přednostních věřitelů, a splacení poskytnutých úvěrů se tedy nedomohla.
- 14 Eurobank zpochybnila před Monomeles Protodikeio Dramas (soud prvního stupně v Dráma rozhodující samosoudcem) pořadí přidělené bance ATE na seznamu věřitelů, přičemž tvrdila, že zástavní právo zřízené bankou ATE je v rozporu s článkem 87 ES, a že tedy musí být prohlášeno za neplatné. Zmíněný soud žalobu zamítl.
- 15 Eurobank podala proti tomuto rozhodnutí odvolání k Monomeles Efeteio Thrakis (odvolací soud Thrákie rozhodující samosoudcem), který se rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:
 - „1) a) Spadají do oblasti působnosti čl. [87 odst. 1 ES] hmotněprávní a procesní výsady udělené [bance ATE] v článku 12 a čl. 13 odst. 1 zákona 4332/1929 [ve spojení s] čl. 26 odst. 1 zákona 1914/1990?
 - b) Platí toto omezení i za předpokladu, že [ATE] v souladu se svými stanovami nadále vykonává ‚veřejně prospěšnou‘ činnost?
- 2) V případě kladné odpovědi na první otázku písm. a) a b) měla Řecká republika povinnost dodržet postup upravený v čl. [88 odst. 3 ES], aby tyto výsady mohly zůstat v platnosti?
- 3) Je zdejší soud v projednávaném případě povinen nepoužít ustanovení článku 12 a čl. 13 odst. 1 zákona 4332/1929 v rozsahu, v němž by byla v rozporu s ustanoveními [čl. 87 odst. 1 ES] a [čl. 88 odst. 3 ES]?“

K předběžným otázkám

K první otázce písm. a)

- 16 Podstatou první otázky písm. a) předkládajícího soudu je, zda musí být čl. 87 odst. 1 ES vykládán v tom smyslu, že do jeho působnosti spadají takové výsady udělené bance, jako je oprávnění jednostranně zřizovat zástavní právo k nemovitostem patřícím zemědělcům nebo jiným osobám vykonávajícím činnost související s činností zemědělskou, oprávnění dát podnět k exekuci na základě pouhé soukromoprávní listiny a osvobození od poplatků v případě zřízení tohoto zástavního práva a v případě této exekuce.

- 17 Z ustálené judikatury vyplývá, že k tomu, aby mohlo určité opatření spadat coby státní podpora do působnosti čl. 87 odst. 1 ES, musí se zaprvé jednat o státní zásah nebo zásah ze státních prostředků, zadruhé musí být tento zásah způsobilý ovlivnit obchod mezi členskými státy, zatřetí musí zvýhodňovat příslušného příjemce a začtvrté musí nebo může narušovat hospodářskou soutěž, přičemž se rozumí, že všechny tyto podmínky musí být splněny kumulativně (viz zejména rozsudek Komise v. Deutsche Post, C-399/08 P, EU:C:2010:481, body 38 a 39 a citovaná judikatura).
- 18 Pokud jde nejprve o podmínku týkající se státního zásahu nebo zásahu ze státních prostředků, je třeba připomenout, že pouze výhody poskytované přímo nebo nepřímo ze státních prostředků nebo výhody, které pro stát představují dodatečnou zátěž, mohou být považovány za podpory ve smyslu čl. 87 odst. 1 ES. Ze samotného znění tohoto ustanovení a z procesních pravidel zavedených článkem 88 ES totiž vyplývá, že výhody poskytované jiným způsobem než ze státních prostředků nespádají do působnosti předmětných ustanovení (rozsudek Bouygues a Bouygues Télécom v. Komise a další a Komise v. Francie a další, C-399/10 P a C-401/10 P, EU:C:2013:175, bod 99 a citovaná judikatura).
- 19 Pro účely zjištění, zda výhoda poskytnutá příjemci zatěžuje rozpočet státu, je v souladu s ustálenou judikaturou třeba ověřit, zda je dána dostatečně přímá vazba mezi touto výhodou a snížením státního rozpočtu nebo dostatečně konkrétním hospodářským rizikem výdajů zatěžujících tento rozpočet (rozsudek Bouygues a Bouygues Télécom v. Komise a další a Komise v. Francie a další, C-399/10 P a C-401/10 P, EU:C:2013:175, bod 109).
- 20 Pokud jde dále o podmínku, podle které musí být předmětný zásah považován za poskytnutí výhody příslušnému příjemci, je třeba připomenout, že za podpory jsou považovány zásahy, které mohou v jakékoli formě přímo nebo nepřímo zvýhodňovat podniky nebo které musejí být považovány za hospodářské zvýhodnění, které by podnik-příjemce za obvyklých tržních podmínek nezískal (rozsudek Ministerio de Defensa a Navantia, C-522/13, EU:C:2014:2262, bod 21 a citovaná judikatura).
- 21 Za podpory jsou tak považovány zejména různé formy zásahů, které snižují náklady, jež obvykle zatěžují rozpočet podniku, a které aniž jsou dotacemi v užším slova smyslu, mají tutéž povahu a stejné účinky (rozsudek Ministerio de Defensa a Navantia, C-522/13, EU:C:2014:2262, bod 22).
- 22 Rovněž je třeba připomenout, že článek 87 ES zakazuje podpory, které „zvýhodňují určité podniky nebo určitá odvětví výroby“, tj. selektivní podpory (rozsudek P, C-6/12, EU:C:2013:525, bod 17). Zvýhodnění vyplývající z obecného opatření, které je bez rozdílu použitelné na všechny hospodářské subjekty, tak nepředstavují státní podpory ve smyslu tohoto článku (v tomto smyslu viz rozsudek Itálie v. Komise, C-66/02, EU:C:2005:768, bod 99).
- 23 Pokud jde konečně o podmínky týkající se dopadu na obchod mezi členskými státy a rizika narušení hospodářské soutěže, je třeba připomenout, že za účelem kvalifikace vnitrostátního opatření jako státní podpory není třeba prokazovat skutečný dopad dotčené podpory na obchod mezi členskými státy a skutečné narušení hospodářské soutěže, ale pouze zkoumat, zda tato podpora může tento obchod ovlivnit a narušit hospodářskou soutěž (rozsudek Libert a další, C-197/11 a C-203/11, EU:C:2013:288, bod 76 a citovaná judikatura).
- 24 Zvláště v případě, kdy podpora poskytnutá členským státem posiluje postavení podniku oproti jiným konkurenčním podnikům v rámci obchodu uvnitř Unie, je třeba mít za to, že tento obchod je podporou ovlivněn (rozsudek Libert a další, C-197/11 a C-203/11, EU:C:2013:288, bod 77 a citovaná judikatura).
- 25 Kromě toho není nezbytné, aby se podnik-příjemce sám o sobě podílel na obchodu uvnitř Unie. Pokud totiž členský stát poskytne podniku podporu, může zůstat vnitrostátní činnost zachována nebo může být zvýšena s tím důsledkem, že možnosti podniků usazených v jiných členských státech proniknout na trh tohoto členského státu jsou sniženy. Mimoto posílení podniku, který se až do té doby nepodílel

na obchodu uvnitř Unie, jej může uvést do situace, která mu umožní proniknout na trh jiného členského státu (rozsudek Cassa di Risparmio di Firenze a další, C-222/04, EU:C:2006:8, bod 143 a citovaná judikatura).

- 26 K zodpovězení položené otázky musí předkládající soud ověřit, zda z hlediska judikatury zmíněné v předchozích bodech tohoto rozsudku splňují takové výsady náležející určité společnosti, jako jsou výsady ve věci v původním řízení, všechny čtyři podmínky, které musí být podle čl. 87 odst. 1 ES splněny, aby bylo možné tyto výsady považovat za státní podporu ve smyslu tohoto ustanovení, a to při zohlednění následujících výkladových vodítek.
- 27 V případě výsad, jež náležejí bance ATE na základě zákona 4332/1929, nelze vyloučit možnost, že spadají do působnosti čl. 87 odst. 1 ES.
- 28 Předně totiž mohou tyto výsady připravit pokladnu členského státu o přísun některých likvidních prostředků, a zmenšit tak jeho rozpočet, a to zejména v důsledku osvobození od poplatků podle uvedeného zákona. Dále může takové osvobození snížit náklady, jež obvykle zatěžují rozpočet banky, a poskytnout jí tak hospodářské zvýhodnění oproti jejím konkurentům. Ze spisu předloženého Soudnímu dvoru totiž nevyplývá, že by se takové osvobození vztahovalo i na ostatní banky, což nasvědčuje tomu, že se jedná o opatření selektivní povahy. Konečně nelze vyloučit, že by toto osvobození ve spojení s ostatními výsadami udělenými zákonem 4332/1929 mělo za následek posílení postavení ATE oproti konkurenčním bankám činným v obchodu uvnitř Unie a že by mohlo bankám usazeným v ostatních členských státech ztížit pronikání na trh daného členského státu.
- 29 S ohledem na všechny předchozí úvahy je třeba na první otázku písm. a) odpovědět tak, že čl. 87 odst. 1 ES musí být vykládán v tom smyslu, že do jeho působnosti mohou spadat takové výsady, jako jsou výsady ve věci v původním řízení, v jejichž rámci má banka oprávnění jednostranně zřizovat zástavní právo k nemovitostem patřícím zemědělcům nebo jiným osobám vykonávajícím činnost související s činností zemědělskou, oprávnění dát podnět k exekuci na základě pouhé soukromoprávní listiny a oprávnění k osvobození od poplatků v souvislosti se zřízením tohoto zástavního práva. Je však na předkládajícím soudu, aby posoudil, zda tomu tak ve věci v původním řízení skutečně je.

K první otázce písm. b)

- 30 V rámci první otázky písm. b) se předkládající soud táže, jaký dopad má ve vztahu k odpovědi na první otázku písm. a) skutečnost, že takové výsady, jako jsou výsady ve věci v původním řízení, které byly nezávislé veřejně prospěšné bance uděleny vnitrostátními právními předpisy při jejím zřízení se zřetelem k tomu, že byla pověřena poskytováním zemědělských úvěrů a zvláštními úkoly, zůstávají nadále v platnosti, a to i poté, co byly úkoly této banky rozšířeny na výkon veškerých bankovních činností a banka se stala akciovou společností.
- 31 V tomto ohledu je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury nejsou podporou ve smyslu čl. 87 odst. 1 ES opatření považovaná za vyrovnání představující protihodnotu k úkonům prováděným podniky-příjemci při plnění povinností v oblasti veřejných služeb, takže tyto podniky ve skutečnosti nejsou finančně zvýhodněny, a účinkem uvedeného zásahu tedy není poskytnout těmto podnikům výhodnější soutěžní postavení oproti konkurenčním podnikům (rozsudek Fallimento Traghetti del Mediterraneo, C-140/09, EU:C:2010:335, bod 35 a citovaná judikatura).
- 32 Soudní dvůr dále upřesnil, že k tomu, aby v konkrétním případě takové vyrovnání nebylo kvalifikováno jako státní podpora, musí být splněno několik podmínek (rozsudek Fallimento Traghetti del Mediterraneo, C-140/09, EU:C:2010:335, bod 36).

- 33 Zprvė podnik, který je příjemcem takového vyrovnání, musí být skutečně pověřen plněním povinností v oblasti veřejných služeb a tyto povinnosti musí být jasně vymezeny. Zadruhé parametry, na jejichž základě je vyrovnání vypočítáno, musejí být stanoveny předem, objektivním a transparentním způsobem, aby bylo zabráněno tomu, že vyrovnání bude v sobě zahrnovat hospodářské zvýhodnění způsobilé zvýhodnit podnik-příjemce oproti konkurenčním podnikům. Zatřetí vyrovnání nemůže přesáhnout to, co je nezbytné pro pokrytí všech nebo části nákladů vynaložených za účelem plnění povinností v oblasti veřejných služeb, při zohlednění souvisejících příjmů a s ohledem na přiměřený zisk v souvislosti s plněním těchto povinností. Začtvrté musí být uvedené vyrovnání určeno na základě rozboru nákladů, které by průměrný podnik, řádně řízený a přiměřeně disponující nezbytnými prostředky k tomu, aby mohl vyhovět nárokům v oblasti veřejných služeb, vynaložil za účelem plnění těchto povinností, při zohlednění souvisejících příjmů a s ohledem na přiměřený zisk v souvislosti s plněním těchto povinností (rozsudek Fallimento Traghetti del Mediterraneo, C-140/09, EU:C:2010:335, body 37 až 40 a citovaná judikatura).
- 34 Je tedy na předkládajícím soudu, aby ve světle judikatury citované v předchozích bodech tohoto rozsudku zejména ověřil, zda po rozšíření činnosti ATE a po změnách jejích stanov jsou výsady ve věci v původním řízení vyrovnáním představující protihodnotu k úkonům prováděným touto bankou při plnění povinností v oblasti veřejných služeb.
- 35 S ohledem na veškeré předchozí úvahy je třeba na první otázku písm. b) odpovědět tak, že odpověď na první otázku písm. a) může být ovlivněna skutečností, že takové výsady, jako jsou výsady ve věci v původním řízení, které byly nezávislé veřejně prospěšné bance uděleny vnitrostátními právními předpisy při jejím zřízení se zřetelem k tomu, že byla pověřena poskytováním zemědělských úvěrů a zvláštními úkoly, zůstávají nadále v platnosti i poté, co byly úkoly této banky rozšířeny na výkon veškerých bankovních činností a banka se stala akciovou společností. Předkládajícímu soudu přísluší posoudit, zda jsou s ohledem na veškeré relevantní skutkové a právní okolnosti splněny čtyři kumulativně stanovené podmínky, při jejichž splnění lze v souladu s judikaturou Soudního dvora považovat uvedené výsady za vyrovnání představující protihodnotu k úkonům prováděným touto bankou při plnění povinností v oblasti veřejných služeb, a nelze je tedy kvalifikovat jako státní podporu.

Ke druhé otázce

- 36 Podstatou druhé otázky předkládajícího soudu je, zda musí být čl. 87 odst. 1 ES vykládán v tom smyslu, že pokud takové výsady, jako jsou výsady ve věci v původním řízení, spadají do působnosti tohoto ustanovení, je členský stát, který je zavedl, povinen dodržet postup předběžné kontroly upravený v čl. 88 odst. 3 ES.
- 37 V tomto ohledu je třeba rovnou připomenout, že článek 88 ES zavádí odlišná řízení podle toho, zda se jedná o existující, či nové podpory. Zatímco nové podpory musejí být v souladu s čl. 88 odst. 3 ES předem oznámeny Komisi a nemohou být provedeny dříve, než je řízení ukončeno vydáním konečného rozhodnutí, mohou být existující podpory v souladu s čl. 88 odst. 1 ES právoplatně prováděny, dokud Komise nekonstatuje jejich neslučitelnost (rozsudek Kremikovtzi, C-262/11, EU:C:2012:760, bod 49 a citovaná judikatura). Článek 88 odst. 3 ES tak neposkytuje vnitrostátním soudům pravomoc zakázat provedení existující podpory (rozsudek P, C-6/12, EU:C:2013:525, bod 41).
- 38 Je tedy třeba zkoumat, zda takové výsady, jako jsou výsady ve věci v původním řízení, mohou představovat existující podporu, či nikoli.

- 39 Podle čl. 1 písm. b) nařízení č. 659/1999 může být podpora kvalifikována jako existující buď v případě, že byla poskytnuta před vstupem Smlouvy v platnost v příslušném členském státě, zůstává použitelná i po tomto datu a nebyla následně pozměněna, anebo v případě, že byla poskytnuta po vstupu Smlouvy v platnost v příslušném členském státě, avšak desetiletá promlčecí lhůta stanovená v čl. 15 odst. 3 uvedeného nařízení uplynula.
- 40 Předkládajícímu soudu proto přísluší ověřit zaprvé, zda předmětné výsady udělené bance ATE při jejím zřízení v roce 1929 odpovídaly, zejména s ohledem na skutečnosti připomenuté výše rámci zkoumání první otázky, kvalifikaci státních podpor ve smyslu čl. 87 odst. 1 ES, takže musí být jakožto výsady zavedené před vstupem Smlouvy v platnost v příslušném členském státě považovány za existující podpory.
- 41 Je-li tomu tak, bude muset předkládající soud zadruhé ověřit, zda se lze s ohledem na změny v ATE v letech 1987 a 1990, a zejména s ohledem na rozšíření její činnosti domnívat, že původně udělené výsady doznaly změn v důsledku toho, že byly vztaženy i na další činnosti v oblasti úvěrů, než na které se vztahovaly původně. Ukáže-li se, že tomu tak je, pak byl členský stát v zásadě povinen dodržet postup předběžné kontroly upravený v čl. 88 odst. 3 ES. Naproti tomu v opačném případě uvedený postup dodržet nemusel.
- 42 Pokud by mimoto předkládající soud dospěl k závěru, že předmětné výsady nebyly v okamžiku, kdy byly uděleny bance ATE, státními podporami, ale že se jimi staly v důsledku rozšíření činnosti ATE a změn v jejích stanovách po vstupu Smlouvy v platnost v příslušném členském státě, pak by výsady ve věci v původním řízení v zásadě nemohly být považovány za existující podpory.
- 43 Mohly by však být přesto považovány za existující podpory, jestliže uplynula promlčecí lhůta stanovená v čl. 15 odst. 3 nařízení č. 659/1999, jak bylo připomenuto v bodě 39 tohoto rozsudku. V takovém případě by členský stát nebyl povinen dodržet postup předběžné kontroly upravený v čl. 88 odst. 3 ES.
- 44 V opačném případě, tj. v případě, že by promlčecí lhůta stále běžela, by předmětné výsady představovaly novou podporu a příslušný členský stát by byl povinen, jak vyplývá z bodu 37 tohoto rozsudku, dodržet postup předběžné kontroly upravený v čl. 88 odst. 3 ES.
- 45 V případech uvedených v bodech 41 a 42 tohoto rozsudku proto bude na předkládajícím soudu, aby ověřil, zda za okolností věci v původním řízení uvedená promlčecí lhůta uplynula, či nikoli.
- 46 S ohledem na veškeré předchozí úvahy je třeba na druhou otázku odpovědět tak, že čl. 87 odst. 1 ES musí být vykládán v tom smyslu, že pokud takové výsady, jako jsou výsady ve věci v původním řízení, spadají do působnosti tohoto ustanovení, je členský stát, který je zavedl, povinen dodržet postup předběžné kontroly upravený v čl. 88 odst. 3 ES za předpokladu, že se tyto výsady staly novou podporou po vstupu Smlouvy v platnost v příslušném členském státě a že neuplynula promlčecí lhůta stanovená v čl. 15 odst. 3 nařízení č. 659/1999, což přísluší ověřit předkládajícímu soudu.

K třetí otázce

- 47 Podstatou třetí otázky předkládajícího soudu je, zda musí být čl. 87 odst. 1 ES a čl. 88 odst. 3 ES vykládány v tom smyslu, že pokud jsou takové výsady, jako jsou výsady ve věci v původním řízení, s těmito ustanoveními neslučitelné, je předkládající soud povinen nepoužít vnitrostátní ustanovení, jimiž byly zavedeny.
- 48 V tomto ohledu je třeba upřesnit, že odpověď na tuto otázku může být předkládajícímu soudu užitečná pouze v případě, že by se jednalo o novou státní podporu ve smyslu čl. 1 písm. c) nařízení č. 659/1999.

- 49 Jak totiž vyplývá z bodu 37 tohoto rozsudku, postupu předběžné kontroly upravenému v čl. 88 odst. 3 ES podléhají pouze nové podpory.
- 50 Z článku 88 odst. 3 ES a článku 3 nařízení č. 659/1999 přitom vyplývá, že nová podpora nemůže být uskutečněna dříve, než Komise přijme rozhodnutí schvalující tuto podporu.
- 51 Z toho plyne, že nová podpora, která je provedena za nesplnění povinností vyplývajících z čl. 88 odst. 3 ES, je protiprávní. Takový výklad je potvrzen také článkem 1 písm. f) nařízení č. 659/1999 (rozsudek Residex Capital IV, C-275/10, EU:C:2011:814, bod 28).
- 52 Podle ustálené judikatury mimoto platí, že vnitrostátním soudům přísluší vyvodit z toho veškeré důsledky v souladu s jejich vnitrostátním právem, co se týče jak platnosti aktů provádějících opatření podpory, tak navrácení finanční podpory poskytnuté v rozporu s tímto ustanovením (rozsudek Xunta de Galicia, C-71/04, EU:C:2005:493, bod 49).
- 53 Z toho vyplývá, že pokud příslušný členský stát porušil čl. 88 odst. 3 ES, je předkládající soud povinen nepoužít vnitrostátní ustanovení, jimiž byly protiprávní výsady zavedeny.
- 54 Ve světle těchto úvah je třeba na třetí otázku odpovědět tak, že čl. 87 odst. 1 ES a čl. 88 odst. 3 ES musí být vykládány v tom smyslu, že pokud předmětné výsady podle názoru předkládajícího soudu představují z hlediska odpovědi na druhou otázku nové státní podpory, pak je předkládající soud povinen nepoužít vnitrostátní ustanovení, jimiž byly takové výsady zavedeny, z důvodu jejich neslučitelnosti s těmito ustanoveními Smlouvy.

K nákladům řízení

- 55 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (devátý senát) rozhodl takto:

- 1) Článek 87 odst. 1 ES musí být vykládán v tom smyslu, že do jeho působnosti mohou spadat takové výsady, jako jsou výsady ve věci v původním řízení, v jejichž rámci má banka oprávnění jednostranně zřizovat zástavní právo k nemovitostem patřícím zemědělcům nebo jiným osobám vykonávajícím činnost související s činností zemědělskou, oprávnění dát podnět k exekuci na základě pouhé soukromoprávní listiny a oprávnění k osvobození od poplatků v souvislosti se zřízením tohoto zástavního práva. Je však na předkládajícím soudu, aby posoudil, zda tomu tak ve věci v původním řízení skutečně je.
- 2) Odpověď na první otázku písm. a) může být ovlivněna skutečností, že takové výsady, jako jsou výsady ve věci v původním řízení, které byly nezávislé veřejně prospěšné bance uděleny vnitrostátními právními předpisy při jejím zřízení se zřetelem k tomu, že byla pověřena poskytováním zemědělských úvěrů a zvláštními úkoly, zůstávají nadále v platnosti i poté, co byly úkoly této banky rozšířeny na výkon veškerých bankovních činností a banka se stala akciovou společností. Předkládajícímu soudu přísluší posoudit, zda jsou s ohledem na veškeré relevantní skutkové a právní okolnosti splněny čtyři kumulativně stanovené podmínky, při jejichž splnění lze v souladu s judikaturou Soudního dvora považovat uvedené výsady za vyrovnání představující protihodnotu k úkonům prováděným touto bankou při plnění povinností v oblasti veřejných služeb, a nelze je tedy kvalifikovat jako státní podporu.

- 3) Článek 87 odst. 1 ES musí být vykládán v tom smyslu, že pokud takové výsady, jako jsou výsady ve věci v původním řízení, spadají do působnosti tohoto ustanovení, je členský stát, který je zavedl, povinen dodržet postup předběžné kontroly upravený v čl. 88 odst. 3 ES za předpokladu, že se tyto výsady staly novou podporou po vstupu Smlouvy v platnost v příslušném členském státě a že neuplynula promlčecí lhůta stanovená v čl. 15 odst. 3 nařízení Rady (ES) č. 659/1999 ze dne 22. března 1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku [88 ES], což přísluší ověřit předkládajícímu soudu.
- 4) Článek 87 odst. 1 ES a čl. 88 odst. 3 ES musí být vykládány v tom smyslu, že pokud předmětné výsady podle názoru předkládajícího soudu představují z hlediska odpovědi na druhou otázku nové státní podpory, pak je předkládající soud povinen nepoužít vnitrostátní ustanovení, jimiž byly takové výsady zavedeny, z důvodu jejich neslučitelnosti s těmito ustanoveními Smlouvy.

Podpisy.